

Ret og vrang

Tre og tre i grupper. Diskuter, hvilke udsagn der er rigtige - med *tror* (*på*), *synes* og *mener*. Der kan godt være flere rigtige forklaringer til samme ord.

Jeg tror simpelthen ikke på, at det skulle være kinesisk

Jeg synes, at det lyder sandsynligt, at ordet kommer fra engelsk.

Jeg mener, at jeg engang har hørt, at det er fra spansk.

en lov

- Ordet er nordisk. Det engelske law er lånt fra vikingerne.
- Ordet kom ind i dansk og engelsk fra latin lex/legem gennem den katolske kirke.
- Ordet har en indoeuropæisk rod *leg*, der betyder ligge. En lov *ligger* fast.

en alarm

- Ordet stammer fra det engelske *alarm*
- Ordet kommer fra italiensk og betyder 'til våben'
- Ordet er nordisk og betyder, at nu må alle mand hjælpe med ('alle arme')

en boks

- Ordet den danske version af det engelske box
- Ordet kommer oprindeligt af *pyxis* - en dåse af træet buxbom på græsk. Pyxis også er stammen bag ordet *bøsse* på dansk.
- Ordet er egentlig et svensk ord for en kasse til bøger: *Bok-kasse*. Svenske indvandrere bragte kassen - og ordet - med sig til USA i 1800-tallet.

et vindue

- Ordet er det engelske window. Det kom ind i dansk med industrialiseringen og importen af glas fra England.
- Ordet er nordisk og betyder vind-øje. Vikingerne indførte det i engelsk.
- Ordet kommer af det tyske verbum *winden*, der betyder at vikle eller at binde, fordi man bandt skind for vindueshullet.

en lørdag

- Ordet kommer af det franske ord for time: l'heure. Der betyder den dag, man trækker uret op.
- Ordet er et nordisk ord, der betyder vaskedag. Af *laug* der betyder et bad.
- Ordet betyder faktisk vaskedag, men er fransk og kommer af *laver*, der betyder *at vaske*. Danmark var meget påvirket af fransk kultur i 1700-hundredetallet. Danskerne vaskede sig ikke meget, før de kom til Paris.

en blender

- Er et amerikansk/engelsk ord i dansk fra *blender* - en mixer
- Er et nordisk ord i engelsk fra *blanda*, der i dag hedder *blande* på dansk og *blanda* på svensk
- Er et nordisk ord, der betyder *at gøre blind*, fordi man ikke kan skelne de ting, der er blendet sammen.

en steppe

- Ordet er det russiske степь og betyder fladt land uden træer
- Ordet hedder *steppe* på engelsk og betyder fladt land som man kan gå over. Af *steps*: skridt.
- Ordet er det nordiske ord *steppa*, der stadig findes i islandsk og betegner en stenet slette.

en frikadelle

- Ordet kommer fra det italienske ord for stegt: *fritto*
- Ordet stammer fra det franske ord *fricandeau* som er en skive kalvekød pakket ind i spæk og stegt.
- Ordet er nordisk og stammer fra ordet *frikarl* - en soldat, der var færdig i hæren. Frikadeller var typisk krigsmad, lavet over bål.

en sofa

- Ordet er det arabiske **سُفَا** (*suffa*) der er en slags bænk af sten eller mursten
- Ordet er kommet til dansk fra engelsk og er i familie med *soft*
- Ordet er nordisk, kommer af: *Sov* og *fast*. På de åbne vikingskibe sov man på en ramme af træ med skind trukket over. Når det blæste, måtte man spænde sig fast.

et problem

- Ordet er græsk og betyder egentlig en opgave, et forslag.
- Ordet kom med det latinske skriftsprog med den katolske kirke til Danmark.
- Ordet er det russiske: проблема og kommer af *at prøve* på russisk: пробо́вать

halv

- Er et gammelt låneord fra samisk og finsk og betyder *reduceret pris*. Folkene i Finland/Ural handlede skind for andre ting med resten af Europa og på den måde kom ordet ind i de germanske sprog, fx oldnordisk: *halfr*, engelsk: *half* og tysk: *halb* m.fl.
- ordet er tysk og kommer af *halten*, der betyder egentlig holde/indeholde. Når en mand døde, skulle halvdelen af hans ejendom blive hos den ældste søn, mens resten skulle deles mellem de andre for ikke at sprede værdierne for meget.
- Ordet er det engelske ord *half* fra oldengelsk *healf*. Vikingerne lærte det i England. Før det tog de altid det hele.

et magasin

- Magasin er oprindeligt et tysk ord af *machen* og *-sine* Kina - jævnfør appelsin, *Apfelsine*: et kinaæble. Et depot, der blev brugt til varer som fx silke lavet i Kina.
- Magasin er et arabisk ord, *mkhazan*, der blev lånt ind i de europæiske sprog på grund af handlen over Middelhavet.
- Et vikingeord i engelsk for lager, hvor producenten - *the maker* som i *shoemaker*, skomager – stillede de ting han havde lavet, pakket 12 stk. 12 stk. hedder *et dusin* på dansk *a dozen*.

